SUONENJOKI

Suomen herkullisin kunta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 6.4.2022 Ukrainalaisten pakolaisten työluvat ja työllistyminen Suomessa

Asiantuntijalausunto

Suonenjoen kaupunki

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Meitä tänään paikalla

- Suonenjoen seudun marjanviljelijäin yhdistys ry
  - Toiminnanjohtaja Raisa Haavikko
  - Hallituksen puheenjohtaja Veijo Karkkonen

- Suonenjoen kaupunki
  - Kaupunginjohtaja Juha Piiroinen

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Suonenjoen seudusta

- Suonenjoen kaupunki noin 7.000 asukasta
- Seudulla (viisi kuntaa) noin 13.000 asukasta
- Yli 100 marjatilaa
- Kausityövoimaa normaalista 2.000-3.000 henkilöä
- Erittäin merkittävä työvoimamäärä marjanviljelytilojen kannalta
- Merkittää kansallista marjaosaamisen kehittämistä ja jatkojalostusta

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Pakolaistilanteesta Suonenjoella

- Ukrainalaisia yli 100 henkilöä
  - Heistä liki puolet (47 %) on alaikäisiä lapsia
- Ovat majoittuneet yksityismajoitukseen, pääosin marjatiloille
- Vahva side jo kausityövoiman kautta alueeseen ja tiloille
- Tarkkaa henkilöä määrää on vaikea arvioida
  - osa ukrainalaisista ei ole vielä ilmoittautunut (eikä ilmoittaudu) tilapäisen suojelun piiriin tai turvapaikanhakijaksi
- Halukkuus tarttumaan työhön heti kun se on mahdollista
- Osa on ilmoittanut palaavansa takaisin Ukrainaan heti kun se on mahdollista

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Näkymät työvoiman saatavuudessa

- Maaliskuussa 2022 toteutettiin alueen yrityksille kysely
- Suurin osa vastaajista oli alueen marjatilayrityksiä
- Noin 70 % kyselyyn vastanneiden yritysten kausityövoimasta on tullut Ukrainasta
- Tämän hetkisen arvion mukaan jopa noin 65 % ukrainalaistyövoimasta jää saapumatta tänä vuonna
- Määrä tarkoittaa tämän kyselyn perusteella noin 650 henkilöä vajetta
- Useimmat yrittäjät yrittävät vielä viimeiseen saakka saada entiset, tutut työntekijät tänne töihin

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Mitä haasteita / mietityttää työllistymisessä

- Osa hakee tilapäistä suojelua, osa tulee kausityöntekijänä hakien kausityötodistusta
- Lupahakemusten käsittelyn hitaus (mm. kausityötodistus)
- Puutteellinen ohjeistus eri viranomaisilta
- Majoituskapasiteetin riittävyys marjatiloilla satokauden alkaessa
  - Suuri osa tulleista pakolaisista on lapsia
- Lastenhoidon järjestäminen kesälle
- Kielitaito ja ammattitaitovaatimukset sekä fyysinen soveltuvuus töihin
- Pakolaisten henkinen kunto ja kriisitilanteen mahdollisesti aiheuttamat psyykkiset- ja terveydelliset riskit
- Eri kansallisuuksien työskenteleminen samalla tilalla
- Pakolaisten palaaminen kotiin esim. juuri marjojen kypsymisen pääsesongin alkaessa

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Tilapäisestä suojelusta

- Oleskelu- ja työlupa myönnetään kerralla
- Työlupa mahdollistaa työnteon useilla eri aloilla ilman rajoituksia alasta tai työnantajan vaihtamisesta
- Myönnetään tällä hetkellä suoraan vuoden ajaksi.

- Näemme parempana vaihtoehtona ja on tärkeänä kehittää jatkoa ajatellen
- Tärkeää tiedottaa vieläkin paremmin työnantajia sekä pakolaisia tästä mahdollisuudesta ja sen toteuttamisesta käytännössä

SUONENJOKI
Suomen herkullisin kunta

Työllistymisen ja suunnittelun kannalta tarvitaan

- Kotouttamistoimenpiteiden että työllistymispolkujen avaamiseksi on tärkeää, että kuntaan saada oikea-aikaista ja tarkkaa tieto kunnan alueella majoittuvista pakolaisista
  - Tähän mennessä tieto on tullut vapaaehtoisen ilmoittautumisen ja oman aktiivisuuden kautta
- Tietojen jakamisessa ja tilannekuvan kirkastamisessa on selkeä viranomaisyhteistyön tiivistämisen paikka
- Tärkeää, että lupien käsittelyaikoihin voisi luottaa ja että päätökset tulisivat nopeasti
- Lupaprosesseja sujuvoittaisi viranomaisten jalkautuminen esim. niille paikkakunnille, jonne pakolaisia on sijoittunut paljon
  - Resurssien ohjaus ja riittävyys (mm. majoittuminen ja lupapalvelut)
- Ns. yhden luukun periaate rekisteröitymisessä tilapäiseen suojeluun ja vastaanottopalveluihin